

MERKVRYSZ POLSKI ORDYNARYNY.

Od dnia 14. do 20. Maia, 1661.

Z Madrydu 16. Martii, 1661.

Jie tużac Dwor náš/ zeby Woyska
ktorych ze Włoch y z Niderlandu spo-
dziewamy sie/ mogły tu byc tak przed-
ko/ postat Ordinans ad Generalissi-
mum, aby robote Woienna przeciw-
ko Portugaliey/ ztymi co ma woyska,
mi zaczął.

Resolutum tedy oboz stanowić w E-
stremadurze, a pierwszy impet vczyn-
nic około Serpa, Morum, Alcolcel, y Moura (sa to Jamki
Portugalskie ztey strony Rzeki Guadiana) te racya tego ma-
iac/ ze nieprzyiaciel chcąc ich succurować, musi przeprowić
sie przez rzekę/ a przysć z naszymi do bitwy na brzegu zaraz ex
cposito, gdzie nie beda mieli czasu do syłowania woyska.

Z Lisbony 29. Martii 1661.

RObi Arsenat tuteżny pilno około dziebiaci Okretow/ Kto-
re chce Krol na morze wystawic/ y przytażyc do dawney
floty iako gotowe beda.

Z Medyolanu 13. Aprilis, 1661.

COmes de Brystol odiechat ztad do Pármy, bywszy tu przez
wszytek czas magnifice bardzo od Gubernatora podeymor-
wany.

Mamy wiadomość ze dwa Okrety zegluiace z Sárdyniey
do Finalu, z 500. ludzi ktorzy mieli z naszymi puścić sie do zbie-
ż paniey/ naufragium passi sunt, y mało co z nich vstlo.

Z Affryki przychodza częste awizy/ ze zboycy Morscy z Al-

dzieru gotuia sie z potega wielka na morze wrotce wynisć. Suspikuje tuteczne guberno, aby niemeli iakieg porozumienia z Portugalia/ y niechćieli potykać sie z naszymi Okretami/ ktore przewieść maia naše woyska z tad do Hiszpaniey.

Z Paryzá 22. Aprilis, 1661.

Pokazuje sie Krol bydż indefessus in regimine swoich Państw/ y vltra expectationem do tego sposobny/ ale nade wszystko tenax supremæ authoritatis. Duo consilia-Status instituit po śmierci Kardynałstiey: iedno/ gdzie negotia maioris momenti quæ moram pati possunt, trutinabuntur & ad maturitatem deducuntur; ktorym sprawom iednak Krol sam vltimam manum imponet, zachowawşy przy sobie Konkluzya: osoby do tey rady nalezace sa te: Kanclerz/ Kiazę de Orleans, Princeps Condeus, Marszałkowie de Villoroy, de Turene, y de Plestis, a Confiliarij Focquet, Tellier, y Lionne, y nie bedzie sie odprawowata/ iedno dwa razy na tydzien. Drugie bedzie prywatnieyşe/ dla codziennych occurencyi ktore predkiey odprawy potrzebna: Osoby do tey drugiey rady nalezace/ sa tylko trzy wyzey rzeżeni Konsiliarze/ Focquet, Tellier y Lionne, ktorzy dwa razy na dzien/ rano y wieczor przychodzić beda powinni do prywatnego pokoju Krolewskiego na konsulte/ ktora hucvlg; tak practicatur: Na proponowana materya każdy z Konsiliarzow aperit suum sensum; Krol concludit; Conclusionem Præsident Focquet pişe/ a zostawia ia przy Krolu/ ktory zaś executionem iey mandat komu rozumie; a ci Konsiliarze w Pałacu Krolewskim maia osobne swoje stance.

Wtamtę wydzien Marchio de Angeellis substitut Comes de Fuensaldania Postá Hiszpańskiego/ iako plenipotent Kiazęcia Colonnego, wziat imieniem tegoż slub z Madamoizella Marya de Mancini Siostrzenicą Kardynałstia/ ktora wzięta tytuł Kiezney de Taliacozzo. a trzeci dzien potym pusćita sie w droge do Włoch/ poprowadzona od Arcybiskupa de Amazyja, Stryia rodzonego Principis

Spon-

Sponsi. Jechał też z nią Brat iey rodzony; ale że się puścił wte droge bez dozwolenia Krolewskiego/ a Posta biegl przedzi. Siostra (kiedy się o tym dowiedziała) nie miała go na zad namawiać/ pisała do Krola exkuzując go/ y obiecując odejść/ iak przedko się z nim obaczy.

W Poniedziałek przeszły Wielkonocny/ podpisana została Interciza między Madamoizella de Orleans starfca secundi thori, a Książciem florentskim/ y w ten wieczor rełowiny się odprawowały. Nazajutrz był ślub w Kaplicy Krolewskiej; a Książce de Guiza, tak przy rełowinach iak przy ślubie/ był namiyscu Książcia florentskiego/ iako iego Plenipotent. Stało się to wśytko prywatnie/ a po Mszy świętey rożekli się wśyscy każdy do domu swego. W przyszły Poniedziałek ma się w droge puścić/ y odprowadzona będzie od Kieźney de Angouleme aż do florencyey.

Madamoyzella de Orleans primi Matrimonij, która miała iść za Książcia de Sauoia, poydzie śnadz za Książcia Lotaryńskiego młodego/ Synowca starego Książcia Karola. Traktaty są na płacu/ ale ieszcze nie maś nic pewnego.

Przed wczorem pojechał Krol do Fontenebleo z Krolową/ która pewnie chodzi pierwszym Krolewskim Potomkiem/ już od trzech Miesiecy.

Kieźna de Contij w Poniedziałek/ dnia trzeciego tegoż Miesiaca/ Wrodziła Syna/ ktory numerum auget, Principum Regij Sanguinis.

Z Londynu 22. Aprilis, 1661.

Przyjechał Posel Extraordinaryny od Krola Hiszpańskiego/ a rumor increbuit, iakoby miał przywieść z sobą trzytrocsto tysięcy talerow na podarunek Krolowi/ w dzien iego Koronacyey. Interea Traktaty z Portugalia są cale namowione choć do tad nie podpisane/ a ludzie non postremæ cognitionis rerum huius Status innuunt non obscure, że Korona Portugalska concedit nomine dotis Koronie tuteźney/ perpetuis

temporibus, Regna de Congo, Angola. Tangier, y Goá; Kro-
lowi zaś ósmćróć kroć sto tysięcy libr Sterlinskich, co wćzynia
ćtery Milliony talerow.

Z Miastá Dublino Irlandiæ Metropolis, mamy wiadomośc że
Uniwersat Krolewski ná skladanie Parlamentu, iest z wielkim
applausem tam tego narodu publikowany/ a Parlament zlos-
zony na dzien 18. Máiá. Seylo Vet:

Agent Czara Moskiewskiego/ otrzymał pozwolenie ná Wera-
bunek trzech tysięcy ludzi tego narodu/ ale musiał dáć Kau-
cya / że Żold doydzie tak Officyerow iako y prostych Żolda-
tow na czas namowiony/ nieomylnie y bez protrakcyey.

Kommisarze nási zasadzaiac sie ná supplice Kupcow Lon-
dynskich/ podali Postom Holenderskim script pewny præten-
tionum, okolo nawigacyey do Indyey/ máiacy w sobie 13. Ar-
tykułow/ zadaiac żeby w tym dosyc im wćzynili: iako tez znos-
wu wniesli prætensye drugie/ strony ryb łowienia ná dzieścieć
mil daleko od brzegu Angielskiego: y strony opieki Xiążcia de
Cranges.

Krol Francuski pozwołił Krolowi náskemu administratia
Xięstwa de Oranges, iako opiekunowi mlodego Xiążcia/ Po-
set też nasz ktory we Franczey residuie/ wziął iuz possessya tey
administracyey.

Poset Xiążcia Florentskiego
odprau iwszy sie z swoia negocyacya/ iuz wyiechał.

Z Rzymu 23. Aprilis 1661.

Z Ręcać sobie Oćiec s. w sprawie Neapolitańskiey Inquisitio-
nis authoritati Sedis Apostolicæ, iak náylepiey consulere,
posłał Práfata y drugiego Zakonnika do támeżnego ViceReia
aby sie stárali/ żeby Inquisitor ktory przedtym tam był/ po-
wroćić mogł ad functionem suam exercendam choć do času:
Aby populi nie nátożyli sie ad licentiam statuendi według swey
głowy/ in rebus ad puritatem fidei pertinentibus: quæ licen-
tia, sicuti salutis animarum perniciosá, nie może od Jego Swia-
tobliwości facile permitti.

Poset Xiążcia Mutynskiego ktory tu vmyślnie przyiechał

dla sprawy o Comacchio, presentował in congregatione Cardinalium na to deputowaney/munimenta wszystkie do tey sprawy nalezace/ y puscit ja na decyza.

Z KOLNA 24. Aprilis, 1616.

Kommisarze Cesarscy vprosilu v Biskupa Munsterstiego/ pro ciuitate Monasteriensi Generalem amnistiam, & moderationem litry do sta tysiecy talerow/ ale maia dac 5 tysiecy talerow na rok in perpetuum: Praesidiarij zas Zolnierze Biskupi/ nie beda mieli w reku tylko iedne Brame/ y Thum:

Z Hagi 16 Aprilis, 1661.

Poset Francuski instat, zeby Stany Generalne przystapity do resolucyey/ okolo sprawy restitutionis bonorum Melitensis Ordinis. Lec/ ma to negotium swoje trudnosci/ bo Mlascia z ktorych u nas kazde ma ius supremitatis & independentiae, bedac in possessione tych dobr od 80 lat y wiecey/ y applikowawszy ie ad alia pia opera, quibus mediantibus purgant semetipsas od zebrakow y od proznniacych ludzi/ niechca do tey restitucyey zadna miara przystapic/ ani o to nawet Traktowac/ bo tym powarywaliby cale statum publicae aconomiae; y przymusic ich impossibile. Ventum tedy ad media; proponowali niektorzy nie restitutionem, o ktorey darmo y wspominać/ ale uspokoić te sprawe per compensationem, iakby nas przyklad: kiedyby sie Stany Generalne obligowaly/ postac Kawalerom Maltenskim pewna quote Okretow/ in casu obsidionis tam tey Insuly/ gdzie Kawalerowie maia residency: albo co podobnego. Incertum iednak iest/ iezli taki sposob bezdzie przyiety.

Poset Brandeburski tez w nosi instancya/ aby Stany Generalne nic nie poczynali okolo opieki Kizzećia de Oranges, sine scitu & consensu Krola Angielskiego.

Nasi Postowie we Francyey czynia nam otuche/ ze powroca z Traktatem ligi z tamedzna Korona zawartym/ zostaly bowiem wszystkie pratenzie miedzy nami zachodzace/ badz to strony piscaturae Balenarum, badz okolo cet Morstich no-

wo w Brytanii y w Normandyi postanowionych/ vspokoione. Restant teraz do vspokoienia pratenzie cudze/ od Dworu Francuskiego promowowane; iako to Kurfirsta Kolenskię/ktory stara sie o rumacya prafidij z ięgię miast Rhimbeyga, y Orloy: y Kiazęcia Clayburstiego/ ktory sie toż dopomaga z Coesfelt swego Miasta.

Kommissarze Krola Hispanskiego po dlugich instancyach / przywiedli Kommissarzow naszych do nowey miedzy soba konferencyey; na ktorey dlugo rationibus vtrinque, certatum strony podziatu Powiatow vltra Mosam. Tandem rozესli sie infectis rebus, bo nasi maie rem pro confecta, niechca iey retractare.

Z Wenecyey 30. Aprilis 1661.

W Jeżor dziś wsiedzie Hetman Wielki do Okretu/ y w droge sie pusci ku Kandyey. Nlad spodziewanie y contra intentionem Senatus tak dlugo sie bawit/ ale natadowanie municyey y zywności; y wsiadanie Żolnierzow/ sila czasu wzieto. Okretow małych y wielkich co z nim poyda ma bydz 14 a przecie watpia/ zeby mogli zabrac wszystkie instrumenta y zelazne machiny/ ktore Angielczyk Indzienier dat zrobic/ y z soba pobrac chce. Tez instrumenta y machiny/ byly w podziwieniu wszystkim co ie widzieli/ choc nie malo iest ludzi/ co maia perfectissimam cognitionem rerum bellicarum.

Z Dalmacyey slychac iakby Turcy z niemalym woyskiem y z Armata przybyc mieli na oblezenie Miasta Cattaro; ale zda sie rzec niepodobna/ bo difficilis iest transitus od Macedonicy do Albaney/ przez gory nieprzechodnie. Moze bydz/ ze prafidia okoliczne do lupy sie zebraty; a chocby tak bylo/ nie mogto by bydz wielkie Woysto.

Wiazd publiczny Posla Cesarstkiego znowu iest zatrzymany. Staneta byla zgodą/ ze Deputaci od Senatu/ w Kosciele wiecać go mieli a nie w Klastorze gdzie Posel ma swoje stancye. Teraz tenze Posel powiada/ ze on przy zgodzie rozumiat ze w

Prucganu Klastornym functia odprawować się miała nie
w Kościele/ y przytym stoi. Zaczynam zwlektá się sprawa.

Z Wiedniá 9. Mái, 1661.

Czasy Turecki do Książecia Lobkowicá postány/ przyiechat
z oświadczeniem pokoju/ bylesny się nie mieřali w rzes
zy Siedmigrodzkie; leć iesze ten nie odiáchat á drugi Po
set od wielkiego Wezyrá imieniem Vřaym-Agá, 4. tegoż/ przy
iechat/ takze z oświadczeniem pokoju/ y Vřkarzeniem się ná
Grassow Zrynich, ktorzy y teraz znówu zábráli Turkom
300 wozow municyey y łupi różney/ przed sáma brama Canisij
Tátárski Poset iutro ráno ma mieć audyencyá/ y dla tegoż
Cesarz z Láksemburgu dziś ziedzie.

Ściagnienie Woyská ma bydz pod Comarno vltima Mái.

Dał Kementi Generátowi Cesarřskiemu Eysterowi wiádo
mość nie omylná/ że Turcy wprowadzili przez čzarne morze do
Dunáiu 6 Wielkich Okretow/ ná ktorych prowadza wielka
Armata y municyey niemáto do Białogroda Węgierskiego;
y nie moze ináčey rozumieć/ tylko to/ że Pánřtwá iego maia
te máchiny impetere.

Spodziewamy się náząd infectis rebus Posta nářego do
Czará Moskiewskiego wyprawionego/ wieść bowiem iest że nie
mógł dostać Pářportu.

Z Wárszawy 20 Máiá. 1661.

Maiestatem Seymu który się teraz odprawuie/ auxerunt
Postowie Tátárski y Moskiewscy. Pierwszy 7 Maj miał au
dyencyá/ ná ktorey opowiedział stateczność przyiaźni Pána
řwego: á że postány iest od niego do Szwecyey w Legacyey pe
wney. Drugzy názáintrz w dzień Niedzielny przypuszczeni by
li do audyencyey/ ktorzy z pókorá y niezwyčajná obseruantia
ná kolána padáiacy/ do samey ziemie čotem biac/ hramote
od Czará řwego Krolowi J. M. oddawali. Wřytka Sum
má ich mowy byta/ że Czar zycząc sobie áby się Krew Chrze
ścianřka daley nie rozlewáta/ skłonnosc swoie do Traktatow
perpetuæ pacis dekláruie/ álbó przynamniemy żeby armistitium

do lat kilku stąnąć mogło. Wzieli respons przez J. Mści Xię-
dzą Kancelerzą Koronnego: Jz Krol J. Mśc. wdzięcznie to
przyimuje/ iż Krwie Chrześciańskiej rozlewać Czar nieżyczy/ do
czego J. B. M. zawsze bedac przychylnym/ y teraz sie stłama/
y nąznacza do Konferencyey z nimi/ tak z Panow Senatorow
swoich/ iako y z Panow Postow izby Poselskiej: y z tym sa od-
prawieni.

Trafilo sie/ że kiedy ciż Postowie mieli do Senatorskiej izby
wstąpić/ miał też J. Mśc. P Czárnecki Woiewoda Ruski czy-
nić in facie Reipub: relacya / wshytkich Imprez y spraw swoich
Woiennych/ á wieźnie Moskiewscy/ między ktoremi y Hetman
Polny Sęzba z kilka Pułkownikow w Kaydanach na tym
placu staneli/ ktoredy oni do Zamku przyjezdzać y potym zies-
zdzać mieli; przy ktorych wieźniach Choragwi y Kornetow
pod 70. leżato.

Po odesćiu tych Postow/ J. M. Pan Woiewoda Ruski da-
wał rationem wshytkich swoich Xycer stich dzieťow/ one Panu
Bogu przypisuiac samemu/ á sześćiu J. B. Mści/ y dzielności
Solnierzow swoich. Wshytkie iego tak Szwedzkie w Daniey/ iaz-
ko Moskiewskie w Litwie trantactie, clare & dilucide refero-
wat/ y representuiac statum modernum Ukrainy/ graue suum
iudicium relationi adnexit. Po takowey relacyey/ oddawał
Krolowi J. Mści Sęzbe Hetmana z siedmia Pułkownikow
znących/ y przytym 70 Choragwi z Kornetami. Dzieťował
K. J. M. umieniem/ J. Mśc Xiędz Kancelrz Koronny; imie-
niem Senatu/ J. Mśc X. Biskup Krakowski; á od izby Po-
selskiej/ Xięze J. Mśc W. X. Lit: Podčasny; iako Marszałek.

Tenże Xięze J. Mśc zaraz po tey funkciey, oddawał mniey-
sa pieczęć od Xiężney Jey Mści Rodzoney swoiey/ po Niebos-
sżyku J. Mści Panu Bogusławie z Lesna Podkanćlerzym
Koronnym/ pozostała.

Inse dni/ zwyčajnymi Consultacyami y Sadami Seymo-
wymi absumptæ byty.

W W A R S Z A W I E. Przesz IANA ALEXANDRA,
GORCZYNA. Dnia 20. Maja. A. 1661. Cum priuil: S. R. M.